

Briuselis, 2020 m. kovo 25 d. (REV1)

PRANEŠIMAS SUINTERESUOTIESIEMS SUBJEKTAMS

JUNGTINĖS KARALYSTĖS IŠSTOJIMAS IR EKOLOGINĖS GAMYBOS METODŲ (EKOLOGIŠKŲ PRODUKTŲ) SRITIES ES TAISYKLĖS

2020 m. vasario 1 d. Jungtinė Karalystė išstojo iš Europos Sąjungos ir tapo trečiąja šalimi¹. Susitarime dėl išstojimo² nustatytas pereinamasis laikotarpis, kuris baigiasi 2020 m. gruodžio 31 d.³ Iki tos dienos Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje taikoma visa ES teisė⁴.

Pereinamuoju laikotarpiu ES ir Jungtinė Karalystė derės dėl susitarimo dėl naujos partnerystės, kuriuo visų pirma numatoma laisvosios prekybos erdvė. Tačiau neaišku, ar pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu toks susitarimas bus sudarytas ir įsigalios. Bet kuriuo atveju tokiu susitarimu būtų sukurti santykiai, kurie, kiek tai susiję su patekimo į rinką sąlygomis, labai skiriasi nuo Jungtinės Karalystės dalyvavimo vidaus rinkoje⁵, ES muitų sąjungoje ir PVM bei akcizų srityje.

Todėl visiems suinteresuotiesiems subjektams, ypač ekonominės veiklos vykdytojams, primenama apie teisinę padėtį, kuri susiklostys pasibaigus pereinamajam laikotarpiui (A dalis). Šiame pranešime taip pat paaiškinamos tam tikros atitinkamos Susitarimo dėl išstojimo nuostatos dėl atsiskyrimo (B dalis) ir taisyklės, Šiaurės Airijoje taikytinos pasibaigus pereinamajam laikotarpiui (C dalis).

Rekomendacijos suinteresuotiesiems subjektams

Siekiant atsižvelgti į šiame pranešime nurodytas pasekmes, suinteresuotiesiems subjektams, gaminantiems, platinantiems ir sertifikuojantiems ekologiškus produktus, visų pirma rekomenduojama:

¹ Trečioji šalis – tai šalis, kuri nėra ES valstybė narė.

² Susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (OL L 29, 2020 1 31, p. 7) (toliau – Susitarimas dėl išstojimo).

³ Iki 2020 m. liepos 1 d. pereinamasis laikotarpis gali būti vieną kartą pratęstas ne ilgiau kaip 1 arba 2 metams (Susitarimo dėl išstojimo 132 straipsnio 1 dalis). Kol kas Jungtinės Karalystės vyriausybė yra atmetusi galimybę pratęsti tą laikotarpį.

⁴ Išskyrus tam tikras Susitarimo dėl išstojimo 127 straipsnyje nustatytas išimtis, kurių nė viena nėra aktuali šiam pranešimui.

⁵ Visų pirma, laisvosios prekybos susitarime nenumatomos tokios vidaus rinkos (prekių ir paslaugų srities) sampratos, kaip abipusis pripažinimas, kilmės šalies principas ir suderinimas. Laisvosios prekybos susitarimu taip pat nepanaikinami muitinės formalumai ir tikrinimas, be kita ko, susiję su prekių kilme ir jų sąnaudomis, taip pat importo ir eksporto draudimai ir apribojimai.

- įsitikinti, kad kontrolės įstaiga gali po pereinamojo laikotarpio pabaigos teisėtai teikti sertifikavimo paslaugas, ir
- pritaikyti tiekimo kanalus, kad būtų atsižvelgta į importo reikalavimus.

Pastaba

Šiame pranešime neaptariamos:

- bendrosios ES taisyklės dėl maisto ir pašarų ir
- ES taisyklės dėl geografinių nuorodų.

Šie aspektai aptariami šiuo metu rengiamuose arba jau paskelbtuose kituose pranešimuose⁶.

A. TEISINĖ PADĖTIS, KURI SUSIKLOSTYS PASIBAIGUS PEREINAMAJAM LAIKOTARPIUI

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinei Karalystei nebebus taikomos ekologinės gamybos srities ES taisyklės⁷. Tai sukelia visų pirma šias pasekmes:

Remiantis Reglamentu (ES) 2018/848⁸, tik to reglamento reikalavimus atitinkantys produktai gali būti vadinami pagamintais taikant ekologinės gamybos metodą (pavyzdžiui, ekologinės, bio-, eko- ir pan.) arba žymimi ES ekologinės gamybos logotipu.

Vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/848 34 ir 35 straipsniais, ES valstybių narių kontrolės institucijos ir įstaigos yra atsakingos už tokių produktų pateikimui ES rinkai reikalingų sertifikatų išdavimą veiklos vykdytojams ir veiklos vykdytojų grupėms.

- Ekologiškiems produktams, kurie ES rinkai pateikti pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, Jungtinės Karalystės kontrolės institucijų ir įstaigų⁹ išduoti sertifikatai nebegalios.
- Ekologiškiems produktams, kurie pasibaigus pereinamajam laikotarpiui importuojami į ES rinką iš Jungtinės Karalystės, galios Reglamento (ES) 2018/848 45 straipsnyje nustatytos taisyklės. Taigi iš Jungtinės Karalystės importuojami produktai gali būti pateikiami ES rinkai kaip ekologiški produktai, jei:

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_lt.

⁷ Dėl ekologiškus produktus reglamentuojančios ES teisės taikymo Šiaurės Airijai žr. šio pranešimo C dalį.

⁸ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo (OL L 150, 2018 6 14, p. 1). Šis reglamentas bus taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d. ir pakeis šiuo metu taikomą Reglamentą (EB) Nr. 834/2007.

⁹ Pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 29 straipsnį.

- produktas pagamintas ir importuotas laikantis Reglamento (ES) 2018/848 ir juo grindžiamais teisės aktais;
- veiklos vykdytojo veiklos kontrolę visais gamybos, paruošimo ir platinimo Jungtinėje Karalystėje etapais atlieka kontrolės įstaiga, atitiktis tikslais pripažinta pagal Reglamento (ES) 2018/848 46 straipsnio 1 dalį, ir veiklos vykdytojas gali pateikti atitinkamą sertifikatą¹⁰.

Be Reglamento (ES) 2018/848 45 straipsnyje nustatytų taisyklių, ekologiški produktai iš Jungtinės Karalystės gali būti importuojami vadovaujantis to reglamento 57 straipsnyje nustatytais pereinamojo laikotarpio taisyklėmis su sąlyga, kad:

- produktas pagamintas ir importuotas laikantis gamybos taisyklių, kurios yra **lygiavertės** Reglamente (EB) Nr. 834/2007 nustatytiems taisyklėms, ir
 - veiklos vykdytojų veiklos kontrolę visais gamybos, paruošimo ir platinimo Jungtinėje Karalystėje etapais atlieka kontrolės įstaiga, lygiavertiškumo tikslais pripažinta pagal Reglamento (ES) 2018/848 57 straipsnį, ir ji patvirtina, kad produktas pagamintas ir importuotas laikantis gamybos taisyklių, kurios yra lygiavertės Reglamente (EB) Nr. 834/2007 nustatytiems taisyklėms.
- Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui ekologiškus produktus iš trečiosios šalies, išskyrus Jungtinę Karalystę, galima toliau pateikti ES rinkai kaip ekologiškus produktus remiantis sertifikatais, kuriuos išdavė šiuo metu pagal Reglamento (ES) 2018/848 45 ir 57 straipsnius pripažintos atitinkamos trečiosios šalies įstaigos, įskaitant Jungtinėje Karalystėje įsikūrusias pripažintas įstaigas¹¹.

B. ATITINKAMOS SUSITARIMO DĖL IŠSTOJIMO NUOSTATOS DĖL ATSISKYRIMO¹²

1. NEGYVŪNINIAI MAISTO PRODUKTAI

Susitarimo dėl išstojimo 41 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad esama pagal individualius požymius identifikuojama prekė, kuri iki pereinamojo laikotarpio pabaigos buvo teisėtai pateikta rinkai ES arba Jungtinėje Karalystėje, gali būti

¹⁰ Antrinės teisės aktai, kuriais įgyvendinama atitiktis sistema, tebėra rengiami.

¹¹ Šiuo metu yra tik viena Jungtinėje Karalystėje įsikūrusi įstaiga (žr. Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 IV priedą).

¹² Jei atskiri maisto produktai iki pereinamojo laikotarpio pabaigos pardavimui, įskaitant siūlymą parduoti arba kurį nors kitą jų perdavimo būdą, nemokamai ar už pinigus, buvo laikomi Europos Sąjungoje, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui ši maisto produktų partija gali būti parduodama, platinama arba perleidžiama Europos Sąjungoje (žr. Reglamento (EB) Nr. 178/2002 3 straipsnio 8 punkte pateiktą apibrėžtį: „pateikimas į rinką – tai maisto arba pašarų laikymas pardavimui, įskaitant siūlymą parduoti arba kurį nors kitą jo perdavimo būdą, nemokamai ar už pinigus, ir pats pardavimas, paskirstymas bei kitos jo perdavimo formos“).

toliau tiekama ES arba Jungtinės Karalystės rinkai ir judėti iš vienos rinkos į kitą, kol ji pasieks galutinį vartotoją¹³.

Ta nuostata besiremiančiam ekonominės veiklos vykdytojui tenka pareiga atitinkamu dokumentu įrodyti, kad prekė buvo pateikta ES arba Jungtinės Karalystės rinkai iki pereinamojo laikotarpio pabaigos¹⁴.

Toje nuostatoje *pateikimas rinkai* – tai pirmas prekės, skirtos platinti, vartoti arba naudoti rinkoje, tiekimas vykdant komercinę veiklą už atlygį ar neatlygintinai¹⁵. *Prekės, skirtos platinti, vartoti arba naudoti, tiekimas* – tai, kad, „pasibaigus gamybos etapui, esama pagal individualius požymius identifikuojama prekė yra dviejų ar daugiau juridinių arba fizinių asmenų rašytinio ar žodinio susitarimo dėl su atitinkama preke susijusios nuosavybės teisės, bet kurios kitos turtinės teisės arba valdymo perleidimo dalykas arba yra juridiniam arba fiziniam asmeniui ar asmenims pateikto pasiūlymo sudaryti tokį susitarimą dalykas“¹⁶.

Pavyzdys. Atskiras ekologiškas maisto produktas, kurį Jungtinėje Karalystėje įsisteigęs gamintojas iki pereinamojo laikotarpio pabaigos pardavė Jungtinėje Karalystėje įsisteigusiam didmenininkui remdamasis Jungtinėje Karalystėje įsikūrusios kontrolės įstaigos sertifikatu, ir toliau gali būti platinamas ES remiantis tuo sertifikatu.

Tai nedaro poveikio sanitarinei ar fitosanitarinei kontrolei, kuri po pereinamojo laikotarpio pabaigos gali būti taikoma importui.

2. GYVŪNINIAI MAISTO PRODUKTAI

Šio pranešimo B dalies 1 skirsnyje išdėstytos taisyklės netaikomos gyvūniniams maisto produktams¹⁷.

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui šie produktai turės atitikti šio pranešimo A dalyje išdėstytas ES taisykles dėl maisto neatsižvelgiant į tai, ar produktas Jungtinės Karalystės rinkai buvo pateiktas iki pereinamojo laikotarpio pabaigos.

C. TAISYKLĖS, ŠIAURĖS AIRIJOJE TAIKYTINOS PASIBAIGUS PEREINAMAJAM LAIKOTARPIUI

Po pereinamojo laikotarpio pabaigos taikomas Protokolas dėl Airijos ir Šiaurės Airijos¹⁸. Protokolui dėl Airijos ir Šiaurės Airijos turi periodiškai pritarti Šiaurės Airijos

¹³ Produktas, kuris iš esmės pasikeičia (pavyzdžiui, yra perdirbamas), ir vėliau yra parduodamas, yra naujas rinkai pateiktas produktas.

¹⁴ Susitarimo dėl išstojimo 42 straipsnis.

¹⁵ Susitarimo dėl išstojimo 40 straipsnio a ir b punktai.

¹⁶ Susitarimo dėl išstojimo 40 straipsnio c punktas.

¹⁷ Susitarimo dėl išstojimo 41 straipsnio 3 dalies b punktas.

Teisėkūros Asamblėja, o pradinis taikymo laikotarpis trunka 4 metus nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos¹⁹.

Pagal Protokolą dėl Airijos ir Šiaurės Airijos tam tikros ES teisės nuostatos taip pat taikomos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje. Be to, Protokole dėl Airijos ir Šiaurės Airijos ES ir Jungtinė Karalystė susitarė, kad tiek, kiek ES taisyklės taikomos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje, Šiaurės Airija bus laikoma valstybe nare²⁰.

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Reglamentas (ES) 2018/848 taikomas Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje²¹.

Tai reiškia, kad turi būti laikoma, jog šio pranešimo A ir B dalyse nuorodos į ES apima nuorodas ir į Šiaurės Airiją, o nuorodos į Jungtinę Karalystę yra tik nuorodos į Didžiąją Britaniją.

Konkrečiau, tai reiškia, *inter alia*, kad:

- ekologiški produktai, pateikti rinkai Šiaurės Airijoje, turi atitikti Reglamento (ES) 2018/848 reikalavimus;
- iš Šiaurės Airijos į ES įvežti ekologiški produktai nėra importuoti ekologiški produktai (žr. A skirsnį);
- iš Didžiosios Britanijos į Šiaurės Airiją įvežti produktai yra importuoti ekologiški produktai ir jie turi atitikti ES taisyklių dėl ekologiškų produktų importo reikalavimus (žr. A skirsnį);
- kiek tai susiję su Reglamentu (ES) 2018/848, Šiaurės Airijoje įsikūrusios kontrolės įstaigos laikomos valstybėje nareje įsikūrusiomis kontrolės įstaigomis; be to, Šiaurės Airijoje įsikūrusioms kontrolės įstaigoms netaikomas trečiosios šalies kontrolės įstaigos pripažinimo pagal Reglamento (ES) 2018/848 46 ir 57 straipsnius reikalavimas. Šiaurės Airijoje įsikūrusioms kontrolės įstaigoms kompetentinga institucija yra Jungtinės Karalystės kompetentinga institucija;
- Šiaurės Airijoje įsikūrusios kontrolės įstaigos gali išduoti Reglamento (ES) 2018/848 35 straipsnyje nurodytą sertifikatą²².

Tačiau pagal Protokolą dėl Airijos ir Šiaurės Airijos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, nenumatyta galimybė:

- dalyvauti Sąjungos sprendimų priėmimo ir formavimo procese²³;

¹⁸ Susitarimo dėl išstojimo 185 straipsnis.

¹⁹ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 18 straipsnis.

²⁰ Susitarimo dėl išstojimo 7 straipsnio 1 dalis kartu su Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 13 straipsnio 1 dalimi.

²¹ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 5 straipsnio 4 dalis ir to protokolo 2 priedo 33 skirsnis.

²² Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 7 straipsnio 3 dalies antra pastraipa.

- inicijuoti prieštaravimo, apsaugos arba arbitražo procedūras tiek, kiek jos yra susijusios su ES valstybių narių priimtais reglamentais ir standartais arba atliktu vertinimu, registracija, sertifikavimu, patvirtinimu ir autorizacija²⁴;
- vykdyti vertinimo, patikrinimo ir autorizacijos pagrindinės institucijos funkcijas²⁵.

Ekologiniam ūkininkavimui skirtoje Komisijos svetainėje (https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming_lt) pateikiama bendra informacija apie ekologinį ūkininkavimą. Prireikus šie tinklalapiai bus papildyti nauja informacija.

Europos Komisija
Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas

²³ Tais atvejais, kai būtina keisti informacija arba konsultuotis tarpusavyje, tai vyksta jungtinėje konsultacinėje darbo grupėje, įsteigtoje pagal Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 15 straipsnį.

²⁴ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 7 straipsnio 3 dalies penkta pastraipa.

²⁵ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 13 straipsnio 6 dalis.